СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 64. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 19. марта, 1926. VOL. XXXIV. No. 64. Jersey City, N. J. Friday, March 19. 1926. THREE CENTS

МІНІСТЕР ПРАЦІ ХОЧЕ ПОЛАГОДИТИ ТКАЛЬНЯНИЙ СТРАЙК

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Коли делегація страйкуючих робітників пасейських ткальних фабрик звилася в Білім Домі на послуханню, її сказали, що вона не буде принята. Делегації відразу пораджено віднестися зі своєю справою до секретаря (міністра) праці Дейвиса.

Делегація страйкарів видала зараз публичну заяву, в котрій висказує здивовання, що президент не хотів приняти представників 16,000 страйкуючих робітників, а тимчасом приймає танцюристів, співаків та другі сорти людей, які не мають ніякого політичного діла.

Сполудня делегація бачилася з Дейвисом на двогодинній конференції, і на ній Дейвис предложив страйковому комітетови плян полагоди страйку, який представники фабрикантів уже приняли. Після сього пляну робітники малиби вертати зараз до праці, а фабриканти малиби розглянути їх жалоби. Колиб робітники не пристали на сю поладогу, то спірні справи малиби бути віддані до вирішення роземному, (арбітраційному) судови, зложеному з трох членів, з котрих одного іменують робітники, другого фабриканти, а третого секретар праці.

Комітет згодився розважити сю пропозицію та дати Дейвисови відповідь завтра о 9. рано.

Тимчасом у страйковому окрузі все було спокійно.

НЕДУГИ ПРОДИХОВИХ ОРГАНІВ ШИРЯТЬСЯ ДАЛІ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Місцеві шпиталі просто переповнені вщерть недужими на всякі недуги носа, горла, та легень. Богато шпиталів мусіло вставити додаткові ліжка, щоби примістити хоч частину хорих, зголошуючихся з простудами й запаленями легень. В містечку Содас, в стейті Ню Йорку, занедужало на простуду тисячка людий ,себто половина населення містечка. В одному шпитали в Джемейці занедужало на простуду більше як третина шпитальних послугачок.

Міський уряд на основі таких фактів ще раз остерігає населення не занедбувати простуди.

ЛІКАРІ „ЛІЧИЛИ" ПРОГИБІЦІЮ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — На приказ федеральної прокураторії арештовано тут 27 лікарів, 6 аптекарів та 4 продавців горівок, яким уряд закидує, що вони проти закона торгували горівкою та другими алькоголічними напитками, послугуючися при тому лікарськими рецептами.

Прокураторія каже, що се лишень початок, та що повне число обжалованих лікарів може досягне сотки.

БУДУТЬ ЗНОВА ПРОБУВАТИ ВІДСТРАШУВАТИ ЗЛОЧИНЦІВ ОСТРИМИ КАРАМИ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 17. марта. — Спільний законодатний комітет обох палат стейтової леґіслятури предложив леґіслятурі до ухвалення новий карний закон для сього стейту. Сей проект виходить зі становища, що головним способом відвертання людий від злочинів є таки відстрашування, і тому проект підвисшає й застроює кари просто на всі злочини, а кромі сього скорочує судове поступовання, щоби росправи не тягнулися довго, а злочинці скоро починали відсиджувати кари.

ВЕЛИКЕ ПІДПРИЄМСТВО НИЩИТЬ КОНКУРЕНЦІЮ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Підчас слідства над новими великими комбінаціями пекарських підприємств, які веде тут федеральна торговельна комісія, ставав нині Джордж Круг, президент Шултс Бейкинг Корпорейшен. Він говорив, що великі комбінації підприємств є корисні для споживачів, але відтак мусів признати, що вони підривають свобідну конкуренцію других підприємств.

АМЕРИКАНЦІ ДБАЮТЬ ЗА СВОЇ МУЗЕЇ.

НЮ ЙОРК, 17. марта. — Заряд Американського Музею Природничих Наук подає до публичного відома, що доброди́ї сеї інституції назбирали близько чверть міліона долярів, щоби забезпечити Музейови дальше ведення його наукової праці.

ЖЕНЕВСЬКА КОЛОТНЕЧА А АМЕРИКА.

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Високі урядники департаменту скарбу кажуть, що з огляду на кількамісячний застій в Лізі Народів американський уряд мусить дивитися, чи не змінити йому його плянів щодо скликання межинародної розоружної конференції.

Американські політики думають, що замішанне в Женеві повстало з того, що держави мали збоятися, що Німеччина, ввійшовши до Ліги, зажадає сейчас розоруження. Супроти сього Америці порадно булоби здержатися зі скликуванням розоружної конференції.

НАСЕЛЕННЄ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Національне Бюро Економічних Розслідів при новинкарськім товаристві Асосейтид Прес обчисляє, що населення Злучених Держав без морських посілостий виносить тепер 115 міліонів 940,000 душ. Значить, від послідної федеральної переписи в 1920 році мало се число зрости о 10 міліонів душ.

ЗАСУД НА ТІЛЕСНУ КАРУ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 16. марта. — Лава присяжних суддів признала Джеймса Кингсмора, обжалованого за побиття власної жінки, винуватим, а суддя тоді засудив його на 60 днів вязниці, а кромі сього на тілесну кару. Засудження мають поставити коло публичного стовпа та вдарити його пять разів.

Послідний случай такої кари за таку саму провину случився тут 7 літ тому.

НАЦІОНАЛЬНІСТЬ ПОСЛІВ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ.

З ужгородської „Свободи", органу посла о. Авг. Волошина, довідуємося, що комуністичний посол і провідник комуністів Закарпаття Мондок заявив, що комуністична партія приймає на означення нашого народу на Закарпатті назви: Український, український, замісць дотеперішних: Русин, руський. Таким робом у празькому соймі буде трьох послів Українців з комуністичної фракції і один (о. Волошин) з християнсько-народньої партії. Поза ними є ще із Закарпаття один автохтон („Русин"), учитель Куртяк, один „русскій" (Галичанин), др. Гаґатко, двох Чехів (між ними соц.-дем. Яр. Нечас, якого вважають українофілом) і двох Мадярів.

УХИЛЕННЯ УВІЛЬНЯЮЧОГО ВИРОКУ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Дня 9. лютого ц. р. відбулася касаційна розправа перед найвисшим судом у Варшаві українських послів Павла Васильчука, Чучмая і Козіцького. Свого часу засуджено їх в окружному карному суді в Рівному. Апеляційний суд в Люблині зніс цей вирок і увільнив послів від вини і кари. Проти цього вироку вніс касаційне зажалення прокуратор і дня 9 лютого ц. р. відбулася розправа в найвисшому суді. Найвисший суд ухилив увільняючий вирок люблинського суду і наказав перевести поновну розправу в апеляційному суді в Люблині. Обвинувачених послів заступав адвокат Сняровський з Варшави.

НАЙБІЛЬШІ ЦЕРКВИ СВІТА.

З великих світових церков, що можуть помістити великі маси вірних, на першім місці належить треба поставити церкву св. Петра в Римі, яка може помістити 45,000 людей; катедра в Міляно змістить 36,000 осіб; церква св. Павла в Римі 32,000; катедра в Кельн (Німеччина) 30,000; церква св. Павла в Лондоні 25,000; св. Софії в Цареґороді 23,000; катедра в Ню Йорку 16,000; св. Стефана у Відні 12,000; Базиліка св. Марка в Венеції 7,000.

СВЯТИЙ РІК ДЛЯ ЦІЛОГО СВІТУ.

Папа римський Пій XI. видав буллю, якою установив 1926-ий рік святим роком для цілого світу, як 1925-ий рік був святим роком для Риму.

ЖАДАЮТЬ ПЛЕБІСЦИТУ, ЩОБИ ПОКАСУВАТИ ШИНКИ.

В неділю, 7. лютого с. р., відбулися в Підгірцях біля Львова численні сходини членів тамошньої читальні „Просвіти" і Кружка У. П. Т. в справі боротьби проти алькоголю і тютюну. В церкві виголосив відповідну проповідь на ту тему місцевий парох о. Пилипець Петро, а вечером перед численно зібраними господарями, господинями і молодіжю обох полів виголосив реферат делегат зі Львова п. Іван Герасимович. Ухвалено одноголосно розпочати безпощадну боротьбу проти алькоголю. І зараз таки підписувано до місцевого громадського уряду писемне жадання, щоби зарядив плебісцит (голосування) за скасуванням обох місцевих корчем. Також започатковано гурток для поборювання курення за почином п. Івана Дропи і п. Михайла Гамалії. Після сходин складали учасники жертви на „Рідну Школу".

ЗОЛОТЕ ОЗЕРО.

У глибині гір Колюмбійських Андів, лежить 3000 метрів над рівнем моря озеро, про яке знавці цього краю кажуть, що його дно є викладене золотом. Один англійський інжинір Новльс добув недавно звідти з глибини на 500 метрів старі шоломи, жіночі ковтки, які, як догадуються, були ще власністю первісних мешканців краю, колись витереблених Кортезом і Пізарром. Це озеро є одним з пяти, які місцеві Індіяни вважали заселеним злими духами; щоби переблагати своїх богів, вони приносили їм в дарунку тільки чисте золото, яке вкидали до води. Коли пізніще країну заняли Еспанці, князі поодиноких племен зберегли свої скарби також на дні моря. Завойовники хотіли добути ці скарби, але надаремне. Еспанські королі пробували пізніще нераз виловити це золото і подекуди їм це вдалось. В р. 1904 американські інжинири спустили озеро і на його дні найшли дорогоцінности та золоті гроші. Знавці твердять, що треба ще копати в дні озера. Заснувалось уже американське товариство, яке перевіривши ці здогади, почало працю розкопок, сподіючись добути на верх цінні памятки передісторичної давнини і золоту нагороду своєї пильности.

ЧОРНЕ МОРЕ ЦВИНТАРЕМ РОСІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Чорне море за час світової й горожанської війни зробилося величезним цвинтарем російської фльоти. Як пише газета „Вечерная Москва" за час світової війни там загинуло до 330 ріжних кораблів. Під цей час саме відбуваються праці коло підйому затоплених військових кораблів, які покищо не дали ніяких наслідків. Найбільше затоплено військових кораблів вже підчас горожанської війни, при чому в Новоросійському порті знайшли свій кінець такі великі військові кораблі як „Свободная Росія" і инші.

ЛЮДЕ З МАЛПЯЧИМИ ХВОСТАМИ.

Вже нераз мандрівники-відкривці в давнійших століттях повідомляли, будьто би стрічали племена диких людей із малпячими хвостами. Так приміром Португальці, які перші дісталися були до східної Африки, затривожили сучасників чуткою, що цілі племена тих африканських околиць мають малпячі хвости. Так як пізніще докладнійше досліджувано ті племена, показувалося, що ніяких хвостів вони не мали. Дослідники помилялися, бо ті дикарі мали хвости, але попричіплювані, звірячі, для прикраси. Так прим. племя Кіґуджу в Уґанді ще нині має такий звичай. До танцю виходять майже нагі, а ззаду з хвостом льва, леопарда, або чубом струсиних пер. Та тепер „Прес Медікаль" помістила фотографії двох мешканців острова Люкон (найбільшого в філіпінському архіпелязі). Племя, до якого належать ці два мешканці, живе в північно-східних горах того острова; називається Бонток. Отже серед того племени трапляються дуже часто люде, з приростом у виді хвоста. Один природник за один день бачив серед того племени чотирох таких хвостатих людей. Один мав щоправда лише маленький наріст, а другий на 12.5 центиметрів довгий. Бонтоки дуже дикі, ще до недавна не піддалися були й жили як людоїди. Щойно Американці зробили кінець людоїдству й стараються уцивілізувати те племя.

ПРОТИ АЛЬКОГОЛЮ И НІКОТИНИ.

В Зарудю в Тернопільщині переведено в грудни минулого року плебісцит в справі вишинку горівки. Всі голосуючі без винятку заявилися проти вишинку. Хоч протокол громадського уряду зараз відійшов до старосniства, відси до воєвідства в Тернополи, жид по нинішний день продає горівку — проти висліду плебісциту і проти закона з р. 1920. В сусідних Янківцях вишинку нема і люди не пють, за те є крім читальні і кооперативи кружок проти нікотини. Членів, що цілком не курять, є 28 у віці від 16 до 42 літ. Членів госпітантів, що зменшеним щораз куренням силкуються відвикнути від курення і стати членами некурящими, є 26 у віці від 20 до 52 року. Головою кружка є о. П. Іванів парох в Зарудю, секретарем Никола Тимочко, касієром Йосиф Прокопів, бібліотекарем Михайло Кундик.

ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.

Добрий інтерес зробила Італія в тзв. святім році, яким був 1925 рік. Урядово обчисляють, що в м. р. відвідало Рим поверх 600,000 паломників, між яких папа роздав ок. 800,000 медалі-онів, вибитих на памятку „святого року". До прочан виголосив папа 1080 промов і про-відей. Вартість дарів, зложених Ватиканові, обчисляють на 8 міліонів долярів. Розуміється, населення Італії заробило від прочан без порівнання більше.

СЕСІЮ ЛІГИ НАРОДІВ ВІДЛОЖЕНО ПО НЕВДАЧІ ДО ОСІННОГО ЗІБРАНИЯ

ЖЕНЕВА, 17. марта. — Збір і Раду Ліги Народів відложено до осінної сесії у вересні сього року, з причини повної невдачі у справі приняття Німеччини до Ліги Народів і в члени її Ради, а також щодо вирішення домагань других держав у справі побільшення числа членів Ради Ліги Народів.

Замітне, що Французи й Англійці не докоряють Німцям за розбиття сесії Ліги, а навпаки, признають їм, що вони поводились дуже коректно і держались локарненської умови, яка кажуть, остається далі ненарушеною.

Докоряють хиба Бразилії, яка вперлась при свому домаганню, що вона мусить дістати місце в Раді Ліги Народів, бо інакше не згодиться, аби такі місця признано другим державам.

Одначе се не було першою і головною причиною розбиття. Загально відомо, що сею причиною були обіцянки Франції й Англії польському урядови, що Польща буде принята до Ради Ліги Народів разом з Німеччиною.

Тепер Франція й Англія хотять затерти прикре враження своєї невдачі приязними розмовами і заявами з Німеччиною. Та Німцям, як видно, на Лізі не залежить і вони раді, що вона розбивається.

АМЕРИКА І ЛІГА.

ЖЕНЕВА, 17. марта. — В кругах Ліги Народів кажуть, що теперішне безголове і розбиття Ліги Народів сильно скріпить противників Ліги в Злучених Державах і тимсамим унеможливить приступлене до Ліги Америки.

ДОЛЯ ЛОКАРНА І ЛІГИ.

БЕРЛІН, 17. марта. — Німецька преса пише, що Ліга Народів мало не розбила локарненського договору, та що набудуче ще може розбити.

З уваги на те деякі газети кажуть, що Европі треба европейської Ліги, а не загальної.

ЕСПАНІЯ НЕ ЗРІКАЄТЬСЯ СВОГО ПРАВА.

МАДРИД, столиця Еспанії, 17. марта. — Еспанська преса жалує, що сесія Ліги Народів розбилась на нічому, але зазначує, що Еспанія всетаки буде стояти при свому домаганню, щоб їй признано місце в Раді Ліги Народів.

БРАЗИЛІЯ НЕ РОЗБИЛА, А ВРАТУВАЛА ЛІГУ.

ПАРИЖ, 17. марта. — Тутешня преса радіє з відложення сесії Ліги Народів і каже, що Бразилія, котра буцімто своїм опором довела до відложення сесії, наділі вратувала Лігу перед розбиттєм ізза французько-німецького спору за місця в Раді Ліги Народів, і тому належиться їй признання за її становище.

ПРЕСА ПРОТИ ЧЕМБЕРЛЕЙНА.

ЛОНДОН, 17. марта. — Тутешня преса однодушно осуджує міністра закордонних справ Чемберлейна за його політику в справі Ліги Народів, а саме, за його приречення Польщі, що дістане місце в Раді Ліги Народів, якими розбив надзвичайну сесію Ліги Народів.

Ґазети кажуть, що він і Бріян однаково співвинні за розбитте сесії Ліги.

РОЗОРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ.

ЖЕНЕВА, 17. марта. — В кругах Ліги Народів заявляють, що вступна нарада в справі розоружної конференції відбудеться, не зважаючи на розбиття в Лізі Народів.

ПРОТИ БІРЖЕВИХ ОБМАНЦІВ.

ЛОНДОН, 17. марта. — Англійське правительство подало до відома, що буде депортувати з Англії американських біржевих обманців, котрі приїздять до Англії продавати шери на неіснуючі копальні нафти.

ЗАПОВІДАЮТЬ КОНЕЦЬ ФАШІЗМОВИ.

ПАРИЖ, 17. марта. — Ґенерал Чезаре Россі заповідає, що вже недалекий упадок Муссолінія і його фашізму.

Він каже, що Італійці перестають вже вірити в байки про могучість Муссолінія, та що скоро прийде до перевороту, який викличе пролив крови і новий хаос.

НЕ ПІЗНАЮТЬ ВИНУВАТЦІВ.

КІЄТІ, Італія, 17. марта. — Свідки в процесі Маттеотія сказали сьогодня, що не можуть пізнати 5 обжалуваних, що їх тут поставлено перед суд.

БРУСІЛОВ ПОМЕР.

МОСКВА, 17. марта. — Сьогодня помер тут в 74-ому році життя генерал Алексій Алексієвич Брусілов на запалене легенів.

Покійний був генералом з царських часів, а по большевицькому перевороті перейшов до „червоної армії".

Він мав двох синів в армії. Один згинув у „червоній армії", а другий в „білій".

ЗЕМЛЕТРУС.

ЦАРГОРОД, Туреччина, 17. марта. — З Малої Азії повідомляють, що там було сильне землетрясення в місцевости Денізлю.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди.

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поєдинчо число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХАТА ГОРИТЬ

Пише нам один член Українського Народного Союза з міста Елизабету, Ню Джерзі, кілька дуже слушних думок:

„При вулиці Едгар Ровд у нашому місті повстав учора великий огонь. Займився якийсь дім. Зараз потелефонував хтось по пожарників. Надїхали щось аж чотири пожарні машини та стали гасити. Поліція обступила машини та не пускала нікого до вогню, щоби цікаві не перешкаджали пожарникам при праці. Богато цікавих, таких як я, зібралося коло огню, та здалегідь приглядалося пожарови. Стояв межи ними я. Завважав я, по самому собі, отверто признаюся, що я дивився на сей пожар, але в своєму серцю великого зацікавлення не мав долею тих людий, що терпять через огонь. Сказано, кожда людина самолюб, і як чужа хата горить, то нас се не так дуже пече.

„Думаю я собі такі думки, аж ось бачу, з межи людий, які ззиралися на пожар, перепихається якийсь чоловік без капелюха на голові. Чоло його все в поті, який так і цюрком тече по червоному обличу. По отворених, прикро скривлених устах видно, що сей чоловік переходить страшні душевні муки. Він штовхає людий довкола себе, топче по ногах, відворкує люто на обурених, а відтак благальним голосом питає знакомих, чи не бачили вони якогось Мистера Гвайта. Ніхто зі знакомих не знає. Він питає незнакомих. Здвигають плечима. Дехто посміхається нязло бно. Відомо, чужий біль не свій.

„Захлипаний простоволосий чоловік станув заклопотаний та, відхапнуючи став бездумно втирати собі піт з чола. Дехто став його питати: „Хто такий пан Гвайт?" „Якто? Не знаєте?" образився. „Мистер Гвайт? Таж се іншуренс еидженд. Агент обезпечення."

„Але на що йому так пильно пана Гвайта? Тай чого він його шукає тут, коло огню? Я не міг відразу догадатися. Хтось важився се спитати.

„Незнакомий відхлипнув та росказав. „Бачите онде той дім? В тій перії, з котрої перший дім занявся? Сей, що коло нього, коло того, що горить, се мій дім. Як пожарникам не вдасться погасити першого дому, то мій дім піде з димом. Мій весь добуток. Двайцять пять літ праці. І ще довги, які я затягнув на його виставлення. Не розуміете, що се значить для мене? А Мистер Гвайт се мій іншуренс еидженд. Я йому мав заплатити премію, і пропустив. Відкладав з дня на день. Колись заплачу. Ще буде час. І не заплатив. А нині дивіться. Як мені на фабрику зателефонували, що сталося, я роботу кинув та пішов глядати Гвайта. В офісі його не застав. Був і дома. Нема. Бігав по місті, як божевільний. Нема. Як не зловлю його, і як не заплачу йому премії, поки хата моя згорить, все пропаде. Не розумієте? Ну, може мені хто поможе?

„Що ми могли йому помогти? З нас ніхто пана Гвайта не знав. Дехто пробував його потішати. Дехто давав ради шукати по реставраціях, офісах. Зовсім як людині хорій на зуби, всякий свою раду дає. Він стрясся з отупіння, обкинув нас тупим лютим поглядом та знова метнувся помежи людий. Ми знова стали мовчки дивитися на огонь. Мені, і певно кождому з нас у тій гурмі, що чули незнакомого, було тепер у голові: А чи доберється огонь до другого дому? Коли червоні язики лизнули його раз і другий деревляні його стіни, якийсь рудий, що стояв коло мене, каже: „Дивіть як зараз стане горіти. Всім нам на науку, що прем'я на асекурацію мусить бути заплачена."

„І справді, подумав я собі, яка велика наука. Осьде стоять тисячі людий, які, хоча може й себелюби, але раді булиб помогти нещасному незнакомому, якби знали його нещасте. Але як йому помогти? Огню гасити вони не можуть. Якби навіть поліція нас до огню припустила, то ми своїм натовпом наробилиби стільки замішання, що й ціла перія певно пішлаби з димом. В почуттю безсильності я стояв і думав. Справді, яка наука не лишень для тих, що мають доми. А для тих, що живуть в Америці, та працюють по фабриках, майнах, ходять американськими вулицями, їздять американськими зелізницями. Яких нещасте жде на кождім кроці. Яким все й вічно грозить небезпека, що їх діти лишуться сиротами, а їх жени вдовами. Кілько то з нас спускається, що все якось то буде? Кілько з нас відкладає обезпечене життя на будуче, на другий рік, на другий місяць, на завтра? Кілько з нас надіється, що справа якось буде? Що хтось другий нам допоможе? Кілько з нас проситься до Союза аж тоді, як ми хорі, як той, що йде обезпечуватися, як хата горить? Кілько з нас пропускає вкладки, а втративши членство, нарікає на других, місто нарікати на себе?"

БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК В КАНАДІ

Вражіння з попису українських танцюристів під проводом Авраменка.

Шість годин переїзду в потязі, кордон, і я в Торонто, а ще за кілька хвилин в так званий штаб кватирі трьох, що заставили танцювать усе українське Торонто: один адміністратор — Кухта, другий господар — Гасан, а третій „сам" батько українського національного танку і директор школи танків — **Василь Авраменко**.

Зустріч щира. Молодий „батько" зійшов з „апстерсу" в чумацькому убранні, який приміряв, з привітанням: „Слава Ісусу Христу"... Решта пішла, як звичайно у добрих людий буває. Та не прийшлось мені перекинутися з приятелями й пятьма словами. Запропонувавши мені „лягти спочити з дороги" (щоб не перешкаджав) і полетіли кожний по своїм справам.

Осьма година і я в театрі з нетерплячкою очікую, коли підійметься завіса. Ось і семеро музик на чолі з Гінсбергом (старий корифей орхестри українських мандрівних театрів). Засіли. Ось вже програли увертюру. Рампа освітилась. Підіймається завіса. Козацький могутний марш „Гей ну хлопці до зброї" (правду казати, не зовсім могутний, бо не зіграна орхестра тирликала як на жидівськім весіллі) і на сцену вільним кроком виходить до пятьох козаків. Почались танкові кроки і постави. З самого початку прийшлося всю увагу оддати сцені, настілько, що навіть не чув своїм трохи музичним вухом диссонансів Гінсбергової орхестри. Кождий рух рукою, під звичайне маршування, був чимось новим, чимось захоплюючим. Не можу сказати навіть, щоби рухи були новими для мене, — ні, кожний рух зокрема був знайомий, кожний рух приходилося бачити нераз підчас моєї блуканини по рідному краєві, але всі ці рухи старанно зібрані, клясично кристалізовані і зеднані в одноцільну низку так, що все здається новим, незнаним, а разом з тим відомим уже і так близьким, близьким. Знаєш, що такий а такий рух вживається при танках тільки на Поділлю, другий на Полтавщині, третій виключно в Галичині, а не можна припустити, щоб якийбудь рух можна було викинути з цієї низки.

По рухах пішли кроки — і те-ж саме. Що крок, що не постава — вбачаєш дивно миле, близьке й знайоме, а разом з тим нове. Чому нове? Деж та новина, коли всі до одного руху знаємо, бачили, або й самі танцюємо. А новина є в тому, що все зібране з ріжних закутків нашої етнографічної території, підібрано, згуртовано, вичищено від неестетичних, так би мовити, вибриків, і так майстерно зеднано, що слів для виразу подиву немає.

Але це був тільки початок: Це були постави і кроки. А ось і танки.

У великому хороводі висипали на сцену парубки і дівчата. Це „великодна гаївка". Молодь танком вітає весну і тепло, що прийшло з нею. Танець чудовий, порвавучий. Але ось настав час, коли добрим людям пора йти до церкви і танцюючі пари збившися в мальовничу групу, возносять хвалу Богові, здіймаючи руки до гори. Незабуваємий мент.

Мить, і все скрилось за завісою.

І знову під бадьору музику козачка вибігають на сцену хлопчик і дівчинка в віку 8—10 літ. „Козачок Подільський". Чар. Рідні полонини Поділля, вишневі садки, пасіки, хуторі, все це промайнуло зразу перед очима. Діти на сцені уявлялись як дужий парубок орел і така ніжна, мила та яскрава дівчина Подоляночка. І навіть музика перенесла мене в рідне Поділля, так все злилося в цему танку.

Село. Вечір в неділю. На вигоні зібрались парубки і дівчата. Дідичівські управителі, щоб заманути робітників на щоденщину, вживають всіляких способів. І от з усього цього на вигоні зявляється троїста музика братів Патюків. Скрипка, цимбали та бубон. Дівчата, в очікуванні танців, соромливо згуртувались і щось щокотять; часами чути як розляється з того гуртка брилянтовим каскадом сміх. Парубки орлиним оком поглядають і намічують вже собі пару до танцю. Аж ось Патюки, помочивши струни, себ то, випивши по чарці з рук щедрого в цей вечір управителя (хоч ця щедрість завтра виллється боком) вдарили по струнах. Сільський береза Олекса виводить Софію у танець. Тонка як тростиночка з ніжним личком, чорними брівками, в сапянцях, Софія при світлі місяця здається казковою царівною, а Олекса орлом налітає у лихому танку. Ніхто не посміє перешкодити цій найкращій парі в селі. Він красень і голова парубоцтва, вона — перша красуня і молода Олекси. А танок розвивається, вже Олекса скинув чумарку і шапку, угрівся бідолаха, а Софії не перетанцює, маленькі ніженьки гучно вистукують дрібушечку; як вихор носиться Олекса, павою пливе Софія. Як зачароване дивиться на танцюристів парубоцтво і дівоцтво. Найкраща пара, найліпші танцюристи. Навіть старенький, під 80 літ, крамар Борух виліз із своєї крамниці подивитись та із задоволення прицмокує язиком. Нараз Олекса схватив у свої дужі руки пручаєтся Софії, і закрутившися в танку воротком, крикнув „Гуляй хлопці дівчата!" І пішло до пізної ночі.

Такі незабутні малюнки сільського життя можна було бачити на Поділлю майже кожного вечора в неділю, але кожний раз глядачеві це здавалось новим. За кордоном цего побачити не можна. Та я побачив, побачив це в виконанню двох діточок на сцені в Торонто. Дарма, що то були діти, то був справжній Подільський козачок. Дивлячись на виконавців, не думалось, що завтра рано їх в „пабліч скул" чи „інгліш скул" чекає сухий „спелинг". Здавалось, що по скінченню танка ця чудова парочка танцюристів, побравшись за руки, втіче від людських очей над ставочок в пахучий вишневий садочок і топоріти-ме на зірки, а місяць освітлювати-ме їх своїм ніжним сяйвом і соловейко співати-ме їм пісню любови, і лише нічний вітерець пустун, зненацька укравши цілунок з губок чарівної дівчини, полетить розказати своїй пані ночі про те, що він бачив у вишневому подільському садку.

Такий був танець цеї маленької пари.

Жваво і гарно промайнула коломийка в виконанню двох пар в гуцульському убрані, потім гаївка, протанцьована парою дітей, а за нею гопак колом. Не числив скілько пар там було, але думаю що не меньше пятнадцяти.

В колі, пара за парою в танку посуваються парубки й дівчата. Кожний крок, кожна постава як по військовій команді, а разом з тим так легко, так могутньо і так чарівно. І знову переносишся у рідне село, і знову бачиш незабутні малюнки сільського життя з його веселою молоддю. І тільки не дістає куряви за ногами танцюючих пар, а решта повна ілюзія краєвого танку.

Знову завіса, і поза програмою бачимо на сцені дівчину в вільному сольо. Що за постава! Що за легкість! Це не дівчина, це не Юля Гурніцька з Ошави, 12 літ віку; це сама русалочка виплила з хвиль і при місяці веться в танку. Але і ці чарівні ніжки сховалися, щоб дати місце весільному „Журавлю" з которох пар дітей, а за ним „Чумаку" в виконанню самого балетмайстра Авраменка.

Цей Чумак був бадьорий, жвавий та прудкий як вихор. Зовсім не такий, як я уявляв собі його, — собто: ледачого на жвавість, повільного та поважного. Очевидно, це був не чумак а чумаченко. Біла сорочка, білі штани, постоли, бриль і батіжок от вам і чумак, що добре чумакувався, але як узявся у боки та як вчистив то тільки диву можна датися, як людина може бути таким вюном? Та ще людина, що не так давно пролежала рік в шпиталю, гоючи викручену в танку ногу.

Невеличка перерва і знов під чаром танку. На цей раз танок інший.

„Плач Ізраїля". Виконує він же, Авраменко.

Це символічна картина, що під фігурою старого Жида уявляє цілу жидівську націю, віками розсіяну по чужих краях, і приневолену до підданства чужим господарям.

Плачуть скрипки, гуркоче бурю пяно і в вечірньому освітленні на фоні полудневого пейзажу на горі показується старий Жид. Довга сива борода, обличчя повне тривоги і одчаю, на руках кайдани. Озираючись, у тривозі він спускається в долину до своєї хати і тут танок (властиво не танок, а лише кроки і рухи) Волі! Волі! кричить вся істота цієї постаті, та кріпкі ланцюги, не може зірвати їх недужа сила старого, і мука, непереможна мука, туга і одчай виливається в рухах старого. Але що це? Він побачив в вікні світ; близче підходить старий до вікна і крик одчаю виривається з старечих грудей. Через вікно видно шабашові свічки — вільні люди моляться, справляють шабаш, — він же невільник в цепах. Геть кайдани! Неймовірне зусилля і кайдани летять далеко від нього, він же вільний від нині цілує і пригортає вільними незакованими руками ту землю, що зродила, зростила його. А скрипка плаче, але замираючи, бо наблизилась радість волі. І от зненацька скрипка переходить з плаксивої мельодії на мажорне і старий з радощів починає танцювать. В цему танкові вилилося все: і радість, і біль, і горе, і солодощі волі, все, все. Це був майофес над майофесами, бо в ньому було життя: воно виливалось в кожному рухові в кожній поставі і голосні та дружні оплески аудиторії (до речі не суто української з й канадійсько-англійської та жидівської) та безперестанні виклики показали, що артист заслужив на повне признання.

Знову перерва і знову гопак колом в виконанню дітей, потім чудовий і дужий гуцульський „Аркан" в виконанню осми легенів в мальовничих гуцульських строях. Аж після цього чомусь довга перерва. Що сталось? А справа була зовсім проста, як потім довідався, артистка... заснула і її прийшлось будить. Нарешті виступила чарівна пятилітня Марія Юркевич в гуцульському строї. Легесенька як пух, певні кроки, чудові постави. Не помиляючись скажу, що це дитя більше всіх зачарувало глядачів, і буря оплесків довго викликала чарівниченьку, а воно мале одтанцювало і пішло... знову спати. Другий її виступ на слідуючім концерті нагородив її цілим оберемком солодощів.

Уступила маленька чарівниця місце „метелиці".

Як з мішка висипало на сцену до вісімдесять душ дітвори. Дійсна метелиця, справжня заверюха. На перший погляд здавалось в цій метушні нема ніякого ладу, але придивлявшись ліпше можна було побачити, що всі виконавці на місці, всі досконало знають свої рухи і міста. Ось з цеї нерозбірно почалась вже вивязуватись довга низка і звиванними, подібно мережці, закручуватися в кучугуру. Ось і кучугура готова і завіса опустилась, а танок все перед очима, аж до слідуючого чергового числа програму „Запорожець".

Танець виконувався чотирма Запорожцями з шаблями на голо. На першому концерті він пройшов не так жваво, через велику втому виконавців, що танцювали майже у кожному танку, але на другому концерті Запорожці виправились і потрапили дати дійсний характер дужого запорожського танку з бійкою на шаблях.

Докладно описати звичайному дописувачеві всі танки в обох концертах немає змоги, а щоб описати по заслугам, то треба бути поетом і віршами виспівати признання.

Другий концерт 25/II. був складений майже з того самого програму лише зі зміною деяких танків, як то: кількість пар, фігури, групи, зміна в деяких танках виконавців замісць дітей — дорослими і навпаки.

Закінчився цей другий концерт одним з найкращих танків широкого репертуара В. Авраменка „Гонта", в його особистім виконанню.

Це історичний танок. Темою його являється одна з хвилин поеми Т. Шевченка „Гайдамаки".

Здобувши Умань і учинивши історичну різню, Гонта, славний гайдамацький ватажок, як вихор вривається на сцену в дикому танку радости-перемоги. Довго танцює козак. Вже скинув пояс і жупан, геть далеко одкинув піхву од шаблі, а її, козацьку мати, з рук не випускає. Танцює. Але ось ввижається йому, що ксьондз польський привів його дітей і що ті діти сполячені. Невимовна мука відбивається на обличчю славетного ватажка. Але міцна душа у гайдамаки; махнув шаблею — і дітей не стало. А сам танцює, та вже якийсь лихий танок той. І от бачимо, що не витримує козацьке серце жалю і та сама шабля, що положила безліч ворогів і рідних дітей, вкорочує життя свому господареві. Та тут не вгамувався козачий дух — і хоч тіло неживе, так душа закінчує цей славетний танок.

Історично неправдиво, бо всім відомо, що Гонта загинув на тортурах у Варшаві, але балет не звертає уваги на історичну правдоподібність, до того-ж в одній коротенькій картині передати більш ніж було передано — неможливо. Сам танок в трьох характерних змінах одного з батьків Гайдамаччини був блискучий.

Не так давно в дописах читав пересторогу, щоб не дивувались, коли побачите на улицях Торонто танцюючих людий, і що це люди не божевільні, а люди так собі — танцюристи. Не дивно! Хай хто дивується, піде до Торонто і попробує не збожеволіти від краси цього танку.

Напевно збожеволіє і сам заганцює.

Та ще й як!

Л. Сорочинський.

Рочестер, Н. Й.

ІЗ СОЮЗА УКРАЇНОК.

ІЗ СОЮЗА УКРАЇНОК.

На **дар для хорої нашої письменниці п. Ольги Кобилянської** зложили дальше свої жертви:

Катерина Шемердяк, Вест Пулмен, Ілл.	$2.00
Михайло Зазуляк, Ню Йорк,	1.00
Анна Зборівська, Орендж Конн.,	2.00
Олена Лотоцька, Джерзи Сити, Н. Дж.,	2.00
Разом з попередно оголошеними жертвами	$20.00

Сю першу жертву в сумі $20 Союз Українок переслав уже п. Кобилянській до Черновець яко перший дар з Америки, в тій надії, що ще з ріжних сторін Злучених Держав (а може й Канади) наплине більше жертв на дар для нашої славної письменниці, котра тепер у такій великій потребі, і Союз Українок зможе небаром знову вислати ще другий і третій дар у далеко більших сумах, які стали би дійсною підпомогою нашій письменниці, зломаній віком і недугою.

Тому Союз Українок в Америці ще раз пригадує українським жіночим і другим товариствам, а також всім свідомим громадянкам і громадянам сей маленький але важний народній обовязок для нашої вельми заслуженої робітниці на ниві рідної культури.

Союз Українок просить припильнувати сеї справи і поспішити із жертвами.

* * *

Недавно Союз Українок також апелював до нашого громадянства о пожертви на **українську школу домашнього промислу для сільських дівчат в Перемишлі**.

І заклик остався без сліду... Се такий гарний початок ремісничо-промислових шкіл для українських дівчат в Галичині. Кожда Українка і кождий Українець в Америці повинні знати, яке значіннє має вичуннє сільських дівчат в Галичині. Кравецтва, сільського господарства, рідної мови, історії, як працювати в громадському життю і т. д. **Се-ж великий крок для поступу села, для виховання молодого покоління**. Се не учення урядовців, але простих молодих селянок ради поступу і кращої будучини нашого села. А прецінь, така гарна ціль проминула безслідно. Ніхто не обізвався не то долярем, а то і словом. Дарма, що говоримо на вічах і зборах та пишемо в газетах, що треба нам не урядовців, але вивчених ремісників і промисловців, бо інакше і на наші міста і села будуть іти чужі ремісники та промисловці і придавати їм чужий характер. Все те дарма. Дарма, що говоримо, що все те знаємо і розуміємо, а коли там, на рідній землі, роблять у сьому напрямі гарний початок, то всі мовчать як зморилися. **І нема жадної помочі українській школі для сільських дівчат в Перемишлі...**

Одинока жертва прийшла аж з далекої Західної Канади, від **д. Ореста Жеребка, з Геффорд, Саскечеван**, котрий прислав 5 долярів на сю ціль. Д. Жеребко, котрий жиє серед українських фармерів у Канаді, а перед війною і з початком війни був у Галичині, розуміє як слід вагу такої школи, а наше громадянство в Злучених Державах чи не розуміє, чи байдужіє для найбільше життєвих питань рідного краю?

Союз Українок ще раз пригадує кромі дару для п. Кобилянської також потребу допомоги школі для сільських дівчат в Перемишлі і просить як найширші круги нашого громадянства в Америці прислати як найбільше жертв на сі обі дуже важні і пильні цілі.

Посилки адресувати на імя секретарки Союза Українок, п. О. Лотоцької:

Mrs. Helen D. Lototsky
87 Van Wagenen Av.
Jersey City, N. J.

За Союз Українок в Америці:
Юлія Яремова, голова,
Олена Лотоцька, секр.

УВАГА! — БРУКЛИН, Н. Й.!

Отсим даємо до відома всім членам Товариствам і Братствам, які є членами Товариства Рідної Хати, що ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ відбудуться в неділю, 21-го марта 1926 р. о год. 2.30 пополудни, під ч. 119 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

Програма цих Зборів є дуже важна і обовязує всіх членів конечно явитись на збори. 64-5
Будуть рішатись дуже важні справи!

ЗА УРЯД ТОВ. РІДНОЇ ХАТИ
В БРУКЛИНІ, Н. Й.
Гр. Бердак, пр.; Ів. Гринчук, секр. пр.

БОРОТЬБА З ГУМАНІТАРНІСТЮ.

Львівська поліція ліквідує Кр. Комітет допомоги „Голодному Селу".

В понеділок (22. м. м.) явилася в будинку „Просвіти" поліція, шукаючи за Краєвим Комітетом допомоги „Голодному Селу". Виказавшись уповажненнями перевести ревізію, поліція переглянула в приявї голови Комітету д-ра Дмитра Левицького і секр. Мих. Струтинського деякі папері і забрала з собою до „дальшого урядування" всі акти комітету та його печатку.

Гуманітарна діяльність, ведена Українцями, є — очевидно — в Польщі заборонена. Видно влада стоїть на тому становищі, що вона так дбає про інтереси села, так піклується голодними, що яка небудь приватна ініціятива є тут зайва. Головно зайвою є ініціятива з українського боку. Виходячи з того розумного становища, влада (воєвідство) заборонила перетворити тимчасовий комітет в постійну установу і припинила дальшу діяльність комітету. Це можнаб ще зрозуміти, але на якій основі поліція конфіскує акти комітету, установи, що досі наскрізь легально проводила свою діяльність?

Цеї дивовижної поведінки хіба не слід пропускати плазом. Комітет повинен доходити свого права у вищих інстанціях, а крім того звернутися до Міжн. Черв. Хреста. Без сумніву сіллю в оці польської влади є те, що селяне Рад. України допомогли своїм голодним братам під Польщею кількома вагонами збіжа. Це була тільки відплата за допомогу, яку наші селяне дали своїм заабручанським братам в часі великого неврожаю на Наддніпрянщині. Розуміємо, що це може не подобатись польській владі, одначе не повинно бути точком до репресії.

БОЛГАРСЬКИЙ ЗІЛЬНИЙ ЧАЙ

Усуває Простуду, Перехолодження.
Усуває Затвердження.
Усуває Ревматизм.
Усуває Нервові Недомагання.
Поправляє кров.

Болгарський Зільний Чай продаєся всюди аптикарями, 35 ц., 75 ц., $1.25.

МУДРИЙ СПОСІБ

Коли потребуєте рибячого олію, потребуєте як раз се, що є найчистійше і найбільше легко стравне. Мудрим способом є мати довіре в заслузі

Тисячі докторів приписують його тому, що мають довіре в його заслугах і знають, яка велика є його сила для відживлення і прискорення ослабленого системи до нової свіжої сили. Вживайте його регулярно!

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 25-69

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ЦЕНТА ЖЕНЩИНИ! — Сі гарні з коронками фіранки які предкладаємо Вам суть наугарніншого десеню. Жадна господиня не повинна перечити сеї незвичайної нагоди. Подумайте лишень — 2 пари сих гарних з коронками фіранки за $3.95 лишень, 4 пари за $7.25. Одна пара на вікно.

Сі фіранки суть зі свіжої матерії обведенні коронкою артистичного виробу френзлі з фальбами в горі. Величина 50 цалів широкі і 3 ярди довгі.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ. Витніть се оголошення, скілько потребуєте пар і пришліть се до нас. Коли фіранки прийдуть заплатите почтареви гроші та пару центів за пересилку.

Коли не будете вдоволені, ВІДІШЛІТЬ ФІРАНКИ а ми звернемо Вам ваші гроші сейчас. 64,70

WESTERN MAIL ORDER CO.
2225 West Chicago Ave., Dept. 18.
CHICAGO, ILL.

БУДЕМО ОРАТИ.

Весна зближається,
Будемо орати;
Житом, пшеницею
Ниви засівати.

Дасть Бог, що пшениця,
Жито зародиться;
В господаря шпіхлір
Збіжем заповниться.

У стодолі буде
Сіно, конюшина;
Щоб неголодала
В зимі худобина.

Як нива зародить,
Господар тішиться;
Голоду не буде,
З бідним поділиться.

До того, дай Боже,
Здоровля, охоти;
Щоб ми усе були
Здібні до роботи.

У кого здоровле,
І повна стодола;
У того і щастє,
У того і доля.

Анна Хомяк.

ЗАПРОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКИМ УРЯДАМ ПАРОХІЯЛЬНИМ І ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ, БРАТСТВАМ І ТОВАРИСТВАМ В ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Отсею дорогою запрошуємо Вп. секретарів всіх висше назраних Товариств прибути в **неділю, 21-го марта, 1926,** о 2-ій год. попол. до Українського Дому, 847 Френклин Ст., на збори в справі концерту в честь Тараса Шевченка, який відбудеся заходом Укр. Хору ім. О. Кошиця. 62-64

ЗА УКР. ХОР ІМ. О. КОШИЦЯ:
Теодор Свистун, предс.; Мартин Лошньовський, секр.; Петро Мельник, кас. Іван Лямпарт, дірігент.

ПАНҐАЛЬОС КАСУЄ МОНАСТИРІ В ГРЕЦІЇ.

Грецький диктатор, ген. Панґальос, видав декрет, який має на цілі скасування монастирів в Греції. Монастирам заборонено приймати свіжих новиків. В додатку ігумени дістали наказ відправити всіх монахів, що ще не мають 50 років.

ДО ЯВОРІВЦІВ В АМЕРИЦІ.

Поклик з Яворова до Українців з Яворівщини в Злучених Державах і в Канаді.

Ми, Українці не маємо ані сили ані значіння по містах на нашій Україні, а не маємо тому, бо наше міщанство не зорганізоване і не обєднане. Новопостале товариство „Гаразд" в Яворові, що поставило собі за ціль піднести ремісництво, промисл, торговлю та обєднати українське міщанство в Яворові, після слів Тараса Шевченка „В своїй хаті, своя правда і сила і воля", виєднало від Кружка У. П. Т. в Яворові недокінчений старий дім побіч української гімназії і хоче сей дім укінчити й умістити там міщанське товариство „Гаразд", читальню Просвіти, реміснічу кооперативу, Бесіду, а по змозі й інші бездомні українські товариства.

Товариство Гаразд вже подбало о зібранне поважної готівки, яка одначе вистарчить ледви на покритте одної третини конечних видатків відреставровання. Вправді ціле наше громадянство перетяжене складками на народні цілі, однак виділ товариства Гаразд рішився також і в цій справі віднестись до жертвовильности нашого громадянства, бо лише при тій помочи може докінчити зачате діло. Виділ товариства „Гаразд" просить земляків в Америці о ласкавий даток на збудування дому, що стане твердинею цілого українського повіту.

Датки можна складати в касі Задаткового Товариства в Яворові на щадничу книжочку ч. 5,930. або в Торговельній Спілці „Народній Дім" до рук п. Івана Кузя.

За Виділ товариства „Гаразд":
Петро Булан, голова,
О. Прокопович, секретар.

КОРОТКА ІСТОРІЯ КОЗАЧЧИНИ

написав проф. Володимир Антонович, із переднім словом про життє та ділальність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видання.

Ціна 65 центів.

"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НАСЕЛЕННЯ БЕСАРАБІЇ ВТІКАЄ.

Радянські газети інформують, що бесарабське населення, користаючи з вкритого ледом Дністра, тікає масово на радянську українську територію. Втеча відбувається на просторі цілого бігу Дністра від Акерманського Лиману до Могилева. Щодня проходять укритий ледом Дністер сотні селян, що відрікаються свого поля і майна. Тікають вони з жінками і дітьми. Згідно з підрахунками радянської пограничної охорони на протязі січня перейшло Дністер 3 тисячі душ. Румунські пограничники безсильні взяти боротьбу з тією масовою втечею. Недавно — пише „Правда" — появилася на Акерманському Лимані група втікачів зложена з 40 людей разом з дітьми та пакунками. В групі було кількох інтелігентів. Румунські пограничники кричали, щоби група вернулася, але не стріляли, хоч грозили стріляньем. Втікачі зігнорували пересторогу пограничників і йшли далі в напрямі радянської території. Недалеко берега заломився лід і ціла громада почала топитися. Потопаючим прийшли на рятунок селяне села Каґалгі (положене на радянській території), спасли всіх утікачів від смерти та доставили їх на беріг. Біля Тирасполя перебігло через лід в перших днях лютого 45 осіб на Україну. Утікачі заявляють, що причиною їх втечі є страшний соціяльний і економічний гнет, який виконують Румуни на бесарабському населенню.

Така маса перебіжчиків на українську територію зимовою порою переважно споміж селян доказує, що під румунським чоботом просто загибає все населення Бесарабії. Весь культурний світ протестував уже нераз проти насилля та цілої страшної системи правління того циганського племени в Бесарабії і на Буковині, але всі ті протести не мали ніякого значіння. Некультурні румунські засоби правління не змінилися ні на йоту. Та мусить прийти час розрахунку.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВИНА! ЕЛИЗАБЕТ І ОКОЛИЦЯ! НОВИНА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО СПІВ. ТОВАРИСТВА
— устроюється —

В СУБОТУ, ДНЯ 20-ГО МАРТА 1926 РОКУ
B LUTWIN'S HALL
69 SOUTH PARK STREET, ELIZABETH, NEW JERSEY.

Згадану „Вязанку" відограють найкращі артистичні сили з Ню Йорку. 64

Режисер **ОЛЕГ АЗОВСЬКИЙ.**

Початок о год. 7.30 вечером. — Вступ 50 центів
КОМІТЕТ.

ПОЗІР! ФИЛАДЕЛФІЙЦІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СПІВАЦЬКО-ДРАМАТ. КРУЖОК ТОВ. УКРАЇНСЬКА РОБ. ГРОМАДА В ФІЛАДЕЛФІЇ, ВІДОГРАЄ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ПІД НАЗВОЮ:

„МАТИ НАЙМИЧКА"

(драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного).

В СУБОТУ, ДНЯ 20-го МАРТА, 1926 РОКУ.
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Режисер Т. Гуцуляк. — Дірігент О. Кучер.

Початок о годині 8-ій вечером. — Вступ лише по: 75 і 50 цнт.

Українці з Філаделфії і околиці! „Мати Наймичка" — до глубини душі зворушаюча драма, переробленa з Шевченкової поеми і є одною з найкращих драм в українськім репертуарі. Сеї хай нікого не забракне на цім так гарнім представленню. Приходіть сам і приводіть своїх знакомих. 61,4

Чистий дохід на просвітні цілі. Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ІМ. М. ДРАГОМАНОВА
— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 21-ГО МАРТА 1926 РОКУ
ДРАМУ В 5-ох ДІЯХ, Б. ГРІНЧЕНКА, ПІД НАЗВОЮ

„ЯСНІ ЗОРІ"

при участи найлучших аматорських сил
В ГАЛИ ТОВ. „НАУКА" 315 EAST 10th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок точно о год. 7.30 вечером. — Вступ 65 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

"SVOBODA". 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ДРУГА.

(12)

(Продовження)

— Так, мате, так — відповів на те довгий Джек, що спершись на кулю, дивився, що діється на покладі, а відтак зачав співати добре мені звісну пісню:

„Пятнайцять мужа на мерця
[скрини" —

а вся залога завела за ним хором:

„Го—і—го та й фляшка руму!"

А при третім „Го!" наперли вони з цілої сили на дручки у валі, котрим витягається якор з води.

Та пісня нагадала мені зараз старого „Адмірала Бенгова" і мені здавалося, мов я чув би голос капітана, що взивав присутних, щоби разом з ним співали. Невдовзі витягнули якор і повісили його спереду на кораблі, вітер надув вітрила і з обох сторін стали нам щезати з очий земля і кораблі. Заким я ще ляг у мой каюті спати, „Гіспаньола" пустилася вже в дорогу до острова з закопаними скарбами.

Не буду тут подрібно описувати нашої дороги. Нам досить щастилося. Скунер показався добрим кораблем, залога здібними моряками, а капітан знав своє діло знаменито. Але заки ми ще добились до нашої цілі, лучилися дві чи три події, котрі заслугують, щоби про них згадати.

Керманич Аров, щоби ві небо зачати, показався ще гіршим, як того капітан побоювався. Матрози його не поважали і робили з ним, що хотіли. Але те не було ще найгірше. Бо ледви ми два дні були ще на мори, як він став показуватися на покладі з мутними очима, червоним лицем і ледви що обертав язиком, словом по всім тім було видко, що він пяний. Раз пораз треба було його посилати до його каюти, щоби виспався. Часом упав і покалічився, часом і цілий день не рушався з постелі, але часом був день або й два зовсім тверезий і яко-тако робив свою службу.

Тимчасом не могли ми ніяк вислідити, звідки він брав напитки, котрими упивався. То була тайна корабля. Хоч і як ми дуже його підглядали, не могли того дослідити. Коли ми його самого о те питали, то він коли був пяний, сміявся нам в очи, а коли був тверезий, то присягався на чім світ, що він ніколи нічого иншого не пє, хиба лиш чисту воду.

Він як офіцир не лиш був до нічого і злим приміром для залоги, але ще й була річ ясна, що скоро він і дальше буде так запиватися, то певно не довго поживе. Длятого ніхто не дивувався і не жалував його, коли він одної темної ночи підчас бурі на морі зовсім щез і більше ніхто його не видів.

— Пішов під воду! — сказав капітан. — Увільнив нас тим від труду закувати його в кайдани.

Але тепер не стало нам керманича і ми мусіли на його місце поставити иншого моряка. Лодкар Джаб Андерсен показався до того найліпшим і став наслідником Арова. Пан Трелявні, що підчас своїх многих подорожий по морі призбирав собі богато знання із служби корабельної, виходив підчас красної погоди часто сам на варту. А корабельний тесля Ізраїл Гендс був дуже обачним і битим моряком, так, що можна було ужити його до всякої роботи.

Він і довгий Джек були собі великі приятелі, а що вже бесіда про нашого корабельного кухаря „Барбекі", як його звали наші люди, то скажу тепер дещо і про нього.

Він носив на кораблі свою кулю на мотузку на шиї, щоби коли потреба, мати вільні обі руки. Варто було дивитися, як він приперши свою кулю до стіни в кухни і спершись на ней, хитався так само як і корабель, а при тім так зручно порався з горшками та рінками, як і найліпший кухар на суші. Але ще дивніще виглядало, коли було дивитися на нього, як він підчас бурі і непогоди ходив на покладі. На найширших місцях були порозтягані шнури, „ковтки довгого Джека", як їх називано, котрих він ловився або лиш руками, або помагав собі кулею, або лиш тягнув її на мотузку за собою, а мимо того іншов майже так само скоро, як здоровий чоловік на двох ногах. А всеж-таки деякі моряки, що вже давніше їздили з ним по мори, жалували його.

— Барбекі, то незвичайний чоловік — говорив до мене корабельний тесля — він за молоду учився в добрих школах, а коли має охоту, то уміє так говорити як з книжки. А який відважний, що й лев нічим супроти нього! Сам один, і навіть без всякої зброї дав собі раду з чотирма і порозвалював їм голови, я те видів на власні очі.

Вся залога поважала його і слухала його приказів. Він умів з кождим говорити і кождому зробив якусь прислугу. Для мене був завсіди однаково прихильний і завсіди тішився, коли я зайшов до кухні, яка мусіла бути у нього завсіди дуже чиста, а в куті якої стояла клітка з його папугою.

— Ходи сюди, Гакинсе, — казав він бувало — нехай старий Джек побалакає собі з тобою. Нікого так не люблю, як тебе, мій сину. Сідай же собі, а я тобі дещо розкажу. Ось капітан Флинт — я так називаю мою папугу іменем славного бусканіра, капітана Флинта — ось капітан Флинт, котрий нам ворожить, що подорож щасливо нам удасться. Правда, капітане?

А папуга відповідала тоді борзо раз по раз: „Золоті ескудос!*) „Золоті ескудос! Золоті ескудос! — аж Джек накрив клітку хусточкою.

— Отсій птиці буде тепер якось двіста літ — казав він — ті птиці по найбільшій части живуть вічно. Хиба ще лиш один чорт видів тілько злого на світі, що отся птиця. Ся папуга їздила з Инглендом, з великим морським розбишаком, Инглендом. Була в Мадагаскарі і Суринамі, в Провіденсі і Портобелльо. Була при тім, як запрятувано розбиті еспанські кораблі, що везли золото і срібло, та й научилася говорити слова: „золоті ескудос", котрих наїшли тоді триста пятьдесять тисячів! Вона була свідком нападу на корабель індійського віцекороля коло Гоа, а все-таки така невинна, як дитина. Але ти, капітане, нюхав вже й пороху, правда?

— Лагодьтеся гакАми ловити корабель! — крикнула папуга.

— Хороший з неї маленький мореплавець — говорив кухар дальше, і тоді, бувало, вийме з кишені кусник цукру і дасть їй, а вона тоді зачинає бити дзюбом в щеблі від клітки і страшно клясти. — От, видиш, хлопче — каже тоді бувало довгий Джек, — хто дотикається смоли, до того вона прилипне. Вона би хоч і кому сказала те в очи, а все-таки годі на неї за те гніватися, бо прецінь не уміє інакше. По тих словах брався довгий Джек якось торжественно за волосе над чолом, так, що мені здавалося, що він найліпшим чоловіком на світі.

Тимчасом сквaер і капітан Смолет все-ще бокували від себе. Скваер не таївся з тим, що не терпить капітана. Капітан знов відзивався лиш тоді, коли хто до нього промовив, але тоді відповідав остро, коротко і сухо та не сказав і слова за богато. Признавав, що може й зробив кривду залозі, що декотрі матрози так пильнують своєї роботи, як би він того й не міг ліпше собі желати, та що поведенне всіх добре. А що до самого корабля, то він у ньому таки залюбився.

— Той чоловік з жінкою не може ліпше годитися, як сей корабель з вітром, але — додавав він звичайно — більше не кажу нічого, як лиш те, що ми ще не дома і що мені подорож не подобається.

При сих словах скваер звичайно обертався, і задерши гордо голову до гори, зачинав ходити по покладі то сюди, то туди.

— Я таки тріс би — казав він нераз — як би сей чоловік мусів бути заєдно коло мене.

— Не обійшлося в дорозі і без бурі, але кожда буря була лиш доказом, що „Гіспаньола" судно знамените. Всі люди з залоги були зовсім вдоволені, але бо мушу признати, що ледви чи й в ковчезі Ноя було морякам ліпше. Иноді майже й не було за що, а вже давано морякам подвійну порцію ґроґу, а також серед тижня був пудинг, скоро, скваер на примір довідався, що припадають чиїсь іменини. Крім того стояла бочка з яблоками, з котрої кождий брав собі тільки, кільки сам хотів.

— Я ще не чував, щоби з такого поступовання вийшло щось доброго — казав капітан до доктора Ляйвсі. — Розпускайте лиш матрозів, а тоді певно чорти з них пороблються — от така моя думка.

А всеж-таки тота бочка з яблоками зробила нам добру прислугу, як те зараз розкажу. Бо як би не тота бочка, то ми були би нічогісенько не знали, а хто знає, може ще й були би погинули від поганої зради.

А те ось як було.

Ми приїхали були в ті сторони, звідки віють полудневі вітри, де був також і той острів, — більше годі мені про нього говорити, — та плили просто до його, і що дня та що ночи пильно виглядали за ним. Після нашого обчислення мусів то вже бути послідний день нашої дороги і в ночи або найдальше на слідуючий день перед полуднем, могли ми сподіватися, що побачимо вже остров з закопаними скарбами. Ми плили в сторону Полудневo-Полудневий Захід, вітер дув постійно з заду, а море було спокійне. „Гіспаньола" так лиш і сунулася по воді та переднім кінцем прорізувала запінені филі. Всі на кораблі були як найліпшої гадки, бо ми зближалися вже до кінця першої части нашої цілі.

(Далі буде).

*) Оскудо — то саме що „таляр" — давніша еспанська золота монета.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і чітко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай чого значної части.
6. — В дописях нікого не переходувати без ділової засади.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, як дописуватель написав за кілька мінут (коли ії дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наґлих" дописий з домаґанням „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми, або беззвартних щодо змісту; а до того не жадати звороту таких віршів.

ДО МОГО ЩАСТЯ.

До мойого щастя
Більше не потреба,
Тільки дівчиноньки,
З неба люби з неба.
Тільки дівчиноньки
Щоб мене любила;
Щоби серце моє
Усе веселила.
Щоби як квіточка
Все красною була;
Щоб вона цілий світ
До себе згорнула.
До того ще хочу
Хатиночку мати;
Щоб міг з родиною
У ній проживати.
І щоб в хаті щебетали
Маленькі діточки;
Аби мене веселили,
Ті мої квіточки.
Коб я того щастя
Колись дочекався;
За ніщо у світі,
Тодіб не мінявся.
За таким то щастєм
Буду я шукати;
Всевишнього буду
О нього благати.

Анна Хомяк.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!
Заходом членів „Українського Драматичного Кружка"
— відограється —
В НЕДІЛЮ, 21. МАРТА 1926 Р.
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ
при Грін і Сосекс ул. Джерзи Сіті
„ДВА ДОМИКИ І ОДНА ФІРТКА"
комедія в 1. дії Л. Лопатинського.
Штука ся була нагороджена премією на конкурсі у Львові і призвана знатоками як одна з найкрасших.
Крім представлення виідуть в програму: декламації, монольог і діточі співи.
ВСТУП ДЛЯ ДОРОСЛИХ 35 ц., А ДЛЯ ДІТИЙ 10 ц.
На це представлення сердечно запрошує всіх Українців
64 Уряд парохіяльний.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестрицтва Любов від. 177 Уг Н. Союза повідомляє своїх членів і члениць, що квартальний мітінг відбудеться дня 21 марта 1926 5 р. то є в неділю о 2-ій годині по полудни в церковній гали 55 Pilgrim St. Після статута У. Н. Союза Уряд відділовий пригадує членам і членицям свого відділу, що на квартальнім мітінгу є важні справи до полагодження, як також пригадує, щоби вписували своїх дітей до Молодечого Союза, до табельки № 2, місячної вкладки 50 цент., а по літах діти дістануть свої гроші. Користаймо з нагоди і скріплюймо ряди членів і члениць У. Н. Союза, бо це наша одинока підпора на будуче. Батько Союз кождому членови і члениці несе свою поміч. Як також приєднувати нових членів і члениць до нової кляси Е. Ewdawment кождий місцевий член і члениця має явитись на мітінгу а не обтяжувати діловодства від. секретаря. Позамісцеві члени і члениці мають точно свої вкладки прислати найпізнійше до 20 на адресу: Wolodymyr Rekrut Sekretary, 94 Bogman St., Providence, R. I. Михайло Олійник, предс., Олеся Настасовська, касієрка.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Братство св. Володимира від. 130 повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 20 марта с. р. точно о годині 8 вечером в Укр. Нар. Домі 217. Іст 6 улиця, Ню Йорк. Просимо всіх членів прибути на слідуючі збори бо є важні справи до полагодження. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів, котрих будетхся принимати до Братства після статута, а до У. Н. Союза без вступного. Григорій Ґалецький, пред., Николай Марків, секр. рек.

РАРІТОН, Н. ДЖ. Братство св. Арх. Михаїла, від. 332 У. Н. Союза, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в гали під словенським костелом дня 21 марта о год. 2 пополудни. З огляду резигнації фінансового секретаря контрольори являться о годині 1-ій пополудни в висше згаданій гали для провірення книг відділу. За уряд секретар від. 332 Стефан Зайшлий.

ШІКАГО, ІЛ. Братство св. Димитрія від. 301 У. Н. Союза, повідомляє усіх своїх членів, що збори місячні відбудутвся дня 21-го марта в неділю зараз по Службі Божій о год. 1-ій в церковній гали при Erie і Robey. Всі члени повинні явитися. Члени довгуючі мусять свої довги вирівнати чимскорше а се до дня 21 лютого. Ів. Слівінський, секр. фін.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 21 марта о годині 1-ій пополудни в Укр. Нар. Домі 2253 W. 14 St. Проситься всіх членів, щоби явились на збори бо є важні справи до полагодження і так само проситься, щоби кождий член припровадив нового члена, бо тепер приймається до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Н. Задорецький, предс., М. Дмитрів, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ.

ЛИНДЕН, Н. ДЖ.

306 відділ тов. ім. І. Франка в Линден.

При згоді й витревалій роботі всяка організація може гарно розвиватись і рости в силу.

Яскравим доказом цього може бути наше товариство, засноване в Линден, тому рік і пів назад, яко 306 відділ У. Н. Союза, під назвою: „Товариство ім. Івана Франка, в Линден, Н. Дж.".

Урядники — фабричні робітники, з малою навіть освітою, стараються всякими способами збільшити касу свойого товариства.

Малий гурток членів — постарався о це, що сьогодня наша каса має в банку $181.00 готівки, на прапори $65.00, разом $246.00. А до цього ще заколядувала около $34.00, так що разом маємо около $280.00.

Заслуги коло цього мають бувший наш секретар п. Василь Моссора, яко організатор нашого відділу, а з ним перше, а ще до сьогодня на першому місци стоять п. Теодор Федуняк і Андрій Антонів, як рівнож всі члени зокрема, з котрих кождий має свій уряд і місце. Честь їм за це!

Це є наглядним доказом, живоворчої сили й спосібности нашого елементу на еміграції.

Найважнійшим фокусом в цьому є лиш віра в себе і довіра до своїх співробітників і товаришів.

Підношу це — яко поличник для всіх байдужих, а заразом не віруючих в себе й своїх...

Не спіть отже, линденські громадяне, гуртуйтесь в ряди одинокого народнього товариства в Линден, в якому нема „буржуїв", ні „панів" а навіть „інтелігентів".

Отже не бійтеся, лиш громадно вступайте в члени тов. ім. Івана Франка, 306 відділ У. Н. Союза, в Линден, Н. Дж.

НЮ ЙОРК.

Панахида по бл. п. О. Бесарабовій.

Заходом Січи ім. Ольги Бесарабової в Ню Йорку при співучасти Січи ім. Б. Хмельницького відбулася в неділю, дня 21-го лютого с. р. в церкві св. Юра в Ню Йорку панахида по бл. п. О. Бесарабовій, котру Ляхи замучили в тюрмі дня 12-го лютого 1924 року, за це що вона любила свій нарід, і що не хотіла зрадити тайни уряду Укр. Зах. Республики.

По панахиді виголосив красну промову місцевий парох о. П. Понятишин, він росповів перебуті події та опісля зарядив збірку на фонд сухітників, на що люди зложили на руки церковного комітету $46.00, котрі опісля передано до старшини Січи ім. О. Бесарабової. Слід зазначити, що оден в церкві жертвував $10.00 і не хотів подати свого імени.

Січовички межи собою дозбирали еще $44.00, з чого Стефанія Швець дала $5.00.

Всім жертводавцям належиться щира подяка. Гроші в сумі $65.00 вислано через Обєднанне на фонд сухітників, а $25.00 на памятник О. Бесарабової у Львові.

ПРОТИ ЗАБОРЧОСТИ СУСІДІВ, ЯКІ РОЗШМАТУВАЛИ УКРАЇНУ.

Заява Українського Посольського Клюбу, зголошена дня 3. лютого 1926 р. на пленарному засіданні сойму пос. Павлом Васильчуком у справі ратифікації консулярної умови між Польщею і С. Р. С. С.

Висока Палато! В імени Українського Клюбу, як правного заступника українського народу західно-українських земель у Польщі, заявляю в справі затвердження соймом консулярної умови між Польщею і Союзом Радянських Республик, — підписаної представниками варшавського і московськовського урядів у Москві дня 18. липня 1924 р., а переданої польським урядом соймови для ратифікації дня 9. липня 1925 і поставленої нині на порядок дневний сойму — що слідує:

З огляду на прямування до незалежности українського народу і на численні, болючі жертви в важких боротьбах за національно - політичне відродження та за обєднання в одну державу всіх українських земель;

З огляду на те, що в відношенні до західно-українських земель, Галичини з Лемківщиною, Волині, Холмщини, Полісся і Підляша не примінено принципу самоозначення народів, не зважаючи на виразну волю населення тих земель в тому напрямі.

Ми, правні представники тих земель і українського народу в Польщі, на основі довірених нам нашими виборцями мандатів, висловлюючи їх волю і відвічне бажання до незалежности, самоуправи, самоозначування своєї долі, заявили в січні 1923 року на соймовому засіданні, що не приймаємо до відома змісту рижського трактату заключеного між Польщею і Совітською Росією та Радянською Україною в справі поділу українських земель (Віце-марш. Дембський дзвонить. Голос на правиці: Це суперечить конституції!), довершеного проти волі нашого населення і без його згоди на те.

Консулярна умова, що стоїть нині на дневному порядку сойму, є наслідком рижського трактату, бо оперта і предбачена 21 арт. того трактату. Є вона висловом політики польського і московського уряду, що перекреслює соборницькі та незалежницькі змагання українського народу.

З яких це причин не робилось би як з одної, так і з другої сторони — Москви чи Варшави, якими фразами того вчинку не пояснявали би, то незаперечним фактом є те, що ця умова намагається вбити нові цвяхи в домовину, яку надаремно старалися готовити свого часу в Ризі для відвічних змагань українського народу, що їх ми доказали революційним ділом в останніх роках, для мрій наших прабатьків і нас сучасних, — змагань до політичної незалежности і зєдинення всіх українських етнографічних земель в одну цілість.

Стверджуючи це, заявляємо, що голосуватимемо проти ратифікації конвенції, ставлячи внесення скреслення ст. І. законопроекту.

Однако висказуємо наше глибоке переконання, що поділ наших земель і наша нужда тут з одної сторони й рятування банкротуючих шляхотсько-капіталістичних урядів Польщі шляхом старанно приготованої тепер польсько-російської приязни через політичне, культурне, суспільне й господарське поневолення українського народу на західно-українських землях з другого боку, буде можливе тільки до часу, аж нарід український здобуде власну силу і стане в ряди вільних, ні від кого незалежних і рівних собі народів.

Ця сила українського народа, не зважаючи на ярмо, що тяжіло над ним кілька століть, відроджується і зростає очевидно з дня на день по обох сторонах греблі рижського кордону.

Нема сили, що могла би зломити змагання українського народу до зєднання і власного вільного життя, що моглаби приспати в чомунебудь його чуйність у тому напрямі.

Тому, опираючись не на силі багнетів а тільки на силі ідеї, яка є нашим дорогоюказом і якій одній тільки ми приносимо жертви, сьогодня, коли чужинці — наші сусіди, — пробують роздерти нас, святкувати тріюмф своєї мілітарної перемоги і на тому будувати свою будучність і силу, ми виходимо з ясним чолом і незломним переконанням у свою силу — віру в наше повне визволення і зєдинення зі своїми братами. Силі багнетів — протиставимо змагання українського народу.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ
ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЯ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ
Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або писемно зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцелярії нотаріяльної:
T. J. HRYCEY & CO.
329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Bell Phone: Lombard 25-93

НАЙСКОРШЕ! НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ! НАЙТАНЬШЕ!
можете переслати родині
НА ВЕЛИКДЕНЬ
АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ через СТАНДАРД БАНК
який доручує доляри почтою і телеграфічно на найблизшій почті в як найкоротшому часі у всіх частях
ГАЛИЧИНИ, УКРАЇНИ И ИНШИХ КРАЇВ.
Банк поробив всякі приготовання, щоби оминути всякі проволоки в доручуванню з приводу навалу праці перед святами. 41—
Головне бюро: THE STANDARD BANK Філія:
55 AVENUE B, NEW YORK, N. Y. 1st AVE., COR. 79th ST.

ВЕЛИКА ДЕШЕВІСТЬ!
ФІРАНКИ!
ЖЕНЩИНИ! — Тут є гарні фіранки, які коли небудь були. Предкладаємо їх Вам дуже дешево, бо лишень за $3.69 за дві пари або $7.30 за чотири парі.
Сі гарні „filet net" коронковані фіранки суть з досконалого матеріялу, дуже гарний десень, роги з гарними коронками та „valance" як на образку. Величина 3 ярди довгі і 52 цалі широкі. Перуться дуже добре і вистарчають на кілька літ.
ЗАМОВЛЯЙТЕ ДНЕСЬ! — НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ! — лишень імя і адресу та 25 ц. на пересилку; напишіть, кілько потребуєте фіранок, а ми вишлемо Вам їх сейчас і при відборі заплатите за них.
НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ, бо ся оферта є добра лишень, доки старчить нам сего товару. 64,9
CONTINENTAL SALES CO.,
911 N. Winchester Ave., Dept. 28,
CHICAGO, ILL.

ЖАРТИ.

В сільській школі.

Малий Івась не прийшов до школи, і ні один з учнів не міг сказати причини його неприсутности. Аж на другий день Івась явився в школі.

— Чому ти вчера не був в школі?

— А, бо — каже плачучи Івась — як я вчера йшов до школи, побачив, що на плоті висять сподні пана професора, то я гадав, що не буде школи.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!
В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 26-го БЕРЕЗНЯ 1926 РОКУ
в великій міській галі
CONVENTION HALL
— відбудеся —
ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
Рочестерського Українського Громадського Хору
під проводом
Л. Сорочинського.
РІЖНОМАНІТНИЙ ЦІКАВИЙ ПРОГРАМ.
Приходіть громадно, щоб не завстидатись перед Американцями порожною галею.
ХОР.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!
ЗЛУЧЕНІ ТОВАРИСТВА
— устроюють —
в честь незабутого генія і поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 21. МАРТА 1926 Р.
В УКР. РОБ. ГАЛІ,
59 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Початок о годині 6-ій вечер.
Всіх Українців з Нюарку і околиці проситься о численну участь. 64
Члени всіх українських товариств в Нюарку обовязково повинні прибути, й вшанувати великого Борця за Україну.

? ВИ ТАКОЖ ?
ДУМАЄТЕ ЇХАТИ ДО КРАЮ
на Великодні Свята? Обезпечіть собі місце на добрім, скорім кораблі, пишіть по шифкарту до:
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.
Памятайте завчасу за великодний дар до старого краю. — Гроші посилаємо скоро, безпечно і по найнизшій ціні.
Полагоджуємо краєві нотаріяльні і правні справи.
Ваші ощадности можете догідно складати собі в
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

ДЕШЕВИЙ ЗВИТОК ОСТАНКІВ $1.93 ЛИШЕНЬ.
15 Yds. Remnant for only $1.98
Женщини! Ви ніколи досі не мали нагоди купити таку подивляючу вартість товару.
Щось, що кожда женщина може ужити. Лишень подумайте, 15 ярдів кольорової матерії, перкалю і пять ярдів гарно обрубленої матерії на фіранки. 15 ярдів доброго полотна, яке варта бодай $4.00. Наша спеціяльна ціна є лишень $1.98.
Не присилайте гроший. Лишень імя і адресу, а ми вишлемо Вам сей пожиточний дешевий звиток. Заплатіть почтареви лишень $1.98 та пару центів за пересилку, а сей ощаджуючий гроші товар Ваш.
Радо звернемо гроші, коли будете невдоволені. 58,64,70
ADAMS MAIL ORDER CO.
Madison & Union Sts., Dept. 60,
Chicago, Ill.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.
БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб.
Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Прижмуреним оком.

РЕДУКЦІЯ.

Мешкаємо в одній камяниці. Себто я і він п. Вінценти Пшепюрка. Як мені розказували, вчився він колись на біскупа, вивчився на органісту, а від шістьох літ є середно-високим урядником в рангзі VI б, має троє дітей, одну жінку і прегарний грамофон.

Я мешкаю на долині, він — як личить імяникові Вітоса — на горі.

— Гурон насі! — думаю нераз, слухаючи як його дітоньки гопають мені до сну мазура над моєю головою. Вся стеля тріщить!

Впрочім дітоньки як золото. Часом крикне котресь вслід за мною: — кабан! але таким звінким голосочком, так мило і солодко, що серце мякне.

Іхній батько також людина дуже культурна, чемна і великий патріот. Ох, який патріот! Буває стріне мене на сходах, витається сердечно і каже:

— Пане, цо пану бракує, пан жиє як в небе в нашей Малопольсце!

Я думаю тоді за це моє небо і кисло усміхаюся. Його чемність доходить навіть до цього, що піклується мною, дбає про мою безпеку. Вже два рази цього року прислав мені в тайні до дому поліцію, яка цілу ніч шукала за якимсь саботажистом, що ніби то мав засістись у моїй хаті на моє злидене життя.

Коли мене на другий день стрічав, вигукував здивований:

— Знову била у пана поліція?... А то лайдакі!...

Я стискав йому тоді з вдячности руку, яку пхав мені силою під ніс.

І подумайте, цього добродія, цього чесного громадянина, що вчився навіть колись на біскупа, — зредукували! Коди мені це сказав, я був обурений.

— А він? Просто шаліє. Клявсе, на чому світ стоїть, себто своїх земляків, кляв Грабского, Здзєховского і... Німців. Цих найбільше! Бо вони винні, що є редукція! Але він їм ще покаже, цим Гунам! Він, Вінценти Пшепюрка гербу Сальцесон!...

— О, я не згину! Грабувати піду, а не згину! — відгрожувався.

Я слухав і тоді ставала мені перед очима геройчна постать п. Пшепюрки на порозі оконечної його карієри, як члена диверсійної банди на кресах.

— Яка невмолима і страшна ця редукція — думав я і стискав співчуваючи руку мойого доброго сусіда.

Потім не бачив я його зо дві неділі. Вихав. На горі було сумно, дітоньки вже не гопали. І так було до вчора.

Вчора стрінув я його, як вертав з міста до дому. Ніс три кіля винограду.

— Скоро попращаємося, — сказав мені здоровкаючись.

— Ну?... — затремтіло у мене привидом диверсійної банди.

— Іду на нову державну посаду!

Я мало не присів.

— А так — продовжував — іменували мене начальником податкового виділу при волинськім воєвідстві в рангзі IV а.

І побіг в гору посвистуючи: „Муй ті розмаріне"...

Сиджу дома і роздумую над невмолимою строгістю редукції. На горі знова гопають дітоньки, грамофон грає.

— Дві ранги вище, — міркую.

І дійсно, не можу тепер зрозуміти, чого я так боявся за оконечну карієру мойого сусіда.

Бо коли її зробить як не підчас редукції?...

Аристид Шишка.

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних або залагодити якунебудь правну справу, так прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI & CO., Inc., Business & Real Estate Broker, 4309 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади лише при гр.-кат. церкві. Молодий, кавалер, з високим теноровим голосом. Добрий дірігент і учитель дітий. Обовязки входячі в обсяг дякоучителя сповняє совістно і задоволяючо. Викажесь добрими свідоцтвами. Посаду може обняти від 1-го або 15-го цвітня с. р. Ласкаві зголошення проситься слати: **Дякоучитель c/o Свобода, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 61-5

ПОШУКУЮ свого стриечного брата Грицька Соломон, з села Пилипче, пов. Борщів. Має перебувати в Канаді в Торонто. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголоситися до: **HARRY KOLODRUBSKY, 241 E. 121st St. New York City.** 64-6

НА ПРОДАЖ гросерня і делікатесен штор в добрім місци, рент $25. — 3 кімнати до мешкання, тижневий оборот $400, продам дешево. Голоситися до штору під ч. **46 Rankin St., Newark, N. J.** 64-67

ЗАКЛАД ШЕВСЬКИЙ на продаж провадиться в сім місци вже майже 30 літ, продаєся з причини слабого здоровля. Голоситися під ч. **130 Morris St., Jersey City, N. J.** 64-65

ДО ВИНАЙМУ помешкание з чотирох кімнат, електрика, ґаз; рент $20.00. Кімнати видні. 64-5
Голоситися під ч.
367 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВАЖНЕ! Хто має в себе на сховку книжочку **СІЛЬСЬКІ АРИСТОКРАТИ (або знесенне панщини)**, буде ласкав зголоситися на адресу: **Свобода, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 62-

СПРОДАМ свій ресторант, котрий є добре вироблений і приносить добрий дохід, на головній улици Peterson, N. J. Ліс на 5 літ, 12 столів, кавнтер і 10 крісел навколо кавитера, всі приряди до ресторанту. Ціна умірковaна. Голоситися до: **M. HORODYK, 7 — 21st Ave., Peterson, N. J.** 60-4

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИКАНТ
ІВАН ЛОШ
достарчає перворядної музики на Концерти, Балі, Весілля, Пікніки, Товариські Походи і Похорони. 62-7
JOHN LOSH
110 E. 7th ST., NEW YORK CITY.

МНОГО ЛЮДИЙ
переконалося вже, що можуть дешево купити і бути чесно обслужені в моїм бюрі. Маю 15 літ практики, уділяю всякі поради в справі купна і продажі. Гроші на перші і другі моргечі дуже дешево. Зайдіть і переконайтесь і Ви.
БРАЙДСБУРҐ: Великий дім, уряджения на **гросерню і бучерню,** стація ґазолінова, 20 ґараджів, лота **34x216** стіп. Ціна **$19.000.00.**
До заміни на дім один або більше.
КЛІВЛЕНД ул. 6 покоїв дім, купальні, електрика, дуже дешево **$4.500.00.**
ДЕННІ ул. 8 покоїв дім з порчами, дуже гарно викінчений, Доч гол. Ціна **$6.600.00.**
16-та ул. Великий бизнесовий дім, приносить ренту $125.00 на місяць, є там великий штор і десять покоїв. Ціна **$13,500.00.**
70 АКРІВ фарма близько Філя., дуже добра земля, чудесні будинки, великий інвентар, 12 коров, 400 курий, великий сад. Ціна **$11.000.00.**
До заміни на дім один або більше.
Много инших домів, інтересів, фарм на продаж і на заміну.
Хто хоче скоро продати хай голоситься до нас. 64—
V. BOHACHEVSKI,
Real Estate Broker
4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ЦЕНТА.
5 PIECE SPECIAL SET $2.98
Женщини! Сей Гарней 5 Кавалків Спальний Сет Предкладаємо Вам Лишень за $2.98. Правдива $5.00 вартість.
Лишень подумайте, дві гарні ручно гафтовані шарфи на комоду з широкими коронками по рогах, дві доброї якости гафтовані поволоки на подушки з коронками на рогах і одно сильне повної величини простирало, всего пять кавалків як на образку, за лишень $2.98.
ЗАМОВЛЯЙТЕ ДНЕСЬ! НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ! Лишень пришліть се оголошенне з своїм іменем і адресою, а ми вишлемо Вам сю подивляючу дешевість. Заплатіть почтареви при відборі пакунка. Ніяких більше оплат. $2.98 все що платите. НЕ ЧЕКАЙТЕ! Присилайте замовленне сейчас. Ся спеціяльна ціна добра поки старчить товару лишень. — Вдоволення ґарантоване або зворот гроший. 58,64,70
ADAMS MAIL ORDER CO.
Madison & Union Sts., Dept. 258
Chicago, Ill.

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
120 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568